

Asia: VN/846/2018

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle uudeksi Ahvenanmaan itsehallintolaiksi

Lausunnonantajan lausunto: Liikenne- ja viestintäministeriö

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua uutta Ahvenanmaan itsehallintolakia koskevasta hallituksen esityksestä. Ministeriö on toimittanut lausuntojaan ja kannanottojaan hallituksen esityksen valmistelujen eri vaiheissa. Oikeusministeriö on huomionnut osittain näitä ehdotuksia, mutta teletoinnin osalta ministeriön näkökantoja ei ole otettu huomioon riittävällä tavalla.

Liikenne- ja viestintäministeriö korostaa sitä, että teletointa tulisi kokonaisuudessaan kuulua eduskunnan toimivaltaan. Liikenne- ja viestintäministeriö ei edelleenkään voi hyväksyä ehdotettuja kirjauksia maakuntapäivien lainsäädäntövaltaan kuuluvista lisäehdoista verkkotoimiluvissa (28, 29 ja 30 §). Valtioneuvoston myöntämässä verkkotoimiluvissa ei määrätä esityksessä mainituista Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan kuuluvista asioista. Myöskään Manner-Suomea koskevissa verkkotoimiluvissa ei ole määrätty esimerkiksi maanhankinnasta, kaavoituksesta tai elinkeino-oikeudesta.

Matkaviestin- ja televisioverkon rakentamiseen liittyviä ehtoja tulee aina arvioida kunkin taajuusalueen osalta erikseen sekä taajuuspoliittisena kokonaisuutena, mikä edellyttää myös vahvaa teknistä asiantuntemusta. Verkkotoimilupien myöntämiseen liittyy koko valtakunnan tasolla muun muassa kansainvälinen ja bilateraali taajuuksien käytön suunnittelu ja koordinointi, EU- ja kansallinen lainsäädäntö, taajuussuunnittelu, ja teknisten radiolupien myöntäminen. Koska valtion viranomaisen voi itsehallintolain mukaan myöntää luvan yleisen teletoinnin harjoittamiseen maakunnassa vain maakunnan hallituksen suostumuksella, Ahvenanmaan maakunta voi asianmukaisesti vaikuttaa teletoinnin harjoittamiseen alueellaan. Ahvenanmaata koskevia verkkotoimilupia harkitessa ja valmisteltaessa keskustellaan Ahvenanmaan maakunnan hallituksen kanssa kaikista asiaan liittyvistä yksityiskohdista kuten verkkotoimilupien ehdoista. Lisäksi maakunnalta pyydetään itsehallintolain 27 §:n 40 kohdan mukaisesti suostumus verkkotoimilupien myöntämiselle.

Yksityiskohtaisemmin liikenne- ja viestintäministeriö toteaa hallituksen esityksen 5 luvun säännöksistä ja 48 §:stä seuraavaa:

- **27 § (Maakuntapäivien lainsäädäntövalta):** Ministeriö voi hyväksyä kirjaukset, jotka koskevat pykälän 28 ja 29 kohtaa; kohdassa 28 oleva viittaus valtakunnan toimivaltaan on samanlainen kuin voimassa olevan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 20 kohdassa.
- **28 § (Eduskunnan lainsäädäntövalta Ahvenanmaalla):** Ministeriö toistaa HE-luonnoksen koko valmisteluajana esittämänsä kannan siitä, että teletointa tulee kuulua kokonaisuudessaan eduskunnan toimivaltaan.

Ministeriö on valmis hyväksymään 28 §:n 40 kohdan sanamuodon vain siltä osin kuin siinä viitataan 27 §:ään eli ”40) teletointa 27 §:n 1 momentin 28 kohdassa säädetyin poikkeuksin ja ottaen huomioon, mitä 29, 30 ja 48 §:ssä säädetään”. Muilta osin ministeriö esittää 40 kohdan kirjausten poistamista. Pykälän 41 kohta vastaa nykysääntelyä ja ministeriö puoltaa kirjausta.

- **29 § (Eduskunnalle kuuluva ja maakuntapäivien päätöksellä siirrettävä lainsäädäntövalta eli maakuntapäivät voi siirtää itselleen toimivaltaa):**
 - kohta 5 Ahvenanmaan verkkotunnus .ax: Liikenne- ja viestintäministeriö puoltaa ax-verkkotunnusta koskevaa maakunnan toimivaltaa.
 - kohta 6 teletoinnin siirtäminen ja sopimusetusmenettely: Liikenne- ja viestintäministeriö ei voi hyväksyä 29 §:n 6 kohdan kirjausta. Ministeriö korostaa, että valtioneuvoston myöntämässä verkkotoimiluvissa ei määrätä Ahvenanmaan esityksessä mainituista sen omaan lain-

säädäntövaltaan kuuluvista asioista. Pykälän 6 kohta tulisi poistaa lakiehdotuksesta. Maakunnan suostumus esimerkiksi verkkotoimilupiin hoidettaisiin nykyisten menettelyiden tavoin ja noudattaen itsehallintolakiehdotuksen 48 §:n 5 kohdan säännöksiä.

- **30 § (Eduskunnalle kuuluvan lainsäädäntövallan siirtäminen Ahvenanmaalle tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä):** Liikenne- ja viestintäministeriö ei voi hyväksyä 30 §:n 14 kohdan kirjausta ja esittää sen poistamista ja kyseisen toimivallan pitämistä kokonaan eduskunnan toimivallassa (28 §). Perusteluiden osalta viitataan 29 §:ssä esitettyihin perusteluihin.
- **48 § (Valtion hallintovaltaa koskevat erityissuhteet):** Liikenne- ja viestintäministeriö puoltaa pykälän 4, 5, 9 ja 11-12 kohdan kirjauksia, koska ne sisältyvät jo voimassa olevan itsehallintolain 27 §:n 40 kohdan toiseen alakohtaan ja 30 §:ssä mainittuihin kohtiin. Sanamuodoltaan ne vastaavat siten olemassa olevaa lainsäädäntöä.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole muuta huomioitavaa hallituksen esityksestä, vaan ministeriö puoltaa esitystä edellä mainituin korjausehdotuksin. Ministeriö pitää tärkeänä, että hallituksen esityksen viimeistelyssä lausuntokierroksen jälkeen oikeusministeriö kutsuisi koolle yhteiskokouksen ministeriöiden ja maakunnan edustajien kanssa keskustelemaan itsehallintolakiluonnoksesta. Ministeriö pitää myös tärkeänä, että hallituksen esitys saataisiin eduskunnan käsiteltäväksi vuoden 2022 aikana, jotta se voisi tulla voimaan suunniteltuna ajankohtana 1.1.2024.

Juhapekka Ristola
Osastopäällikkö, ylijohdaja

Silja Ruokola
Lainsäädäntöjohtaja